

7. KONFERENCA UČITELJEV/-IC NARAVOSLOVNIH PREDMETOV – NAK 2023:
**Z ZNANJEM IN RAVNANJEM NASLAVLJAJMO
PODNEBNE SPREMEMBE IN TRAJNOSTNOST**
17. DO 18. APRIL 2023, LAŠKO

Z vzgojo in izobraževanjem za trajnostni razvoj do podnebnih ciljev

Saša Kregar, Zavod RS za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Dogodek delno financira Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo s sredstvi Sklada
za podnebne spremembe, v okviru projekta Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju.

(SAMO)ZAVEDANJE

UČINKOVITOST

ODZIVNOST

RAZMIŠLJANJE

VREDNOTE

KOMPETENCE

TRANSFORMACIJA

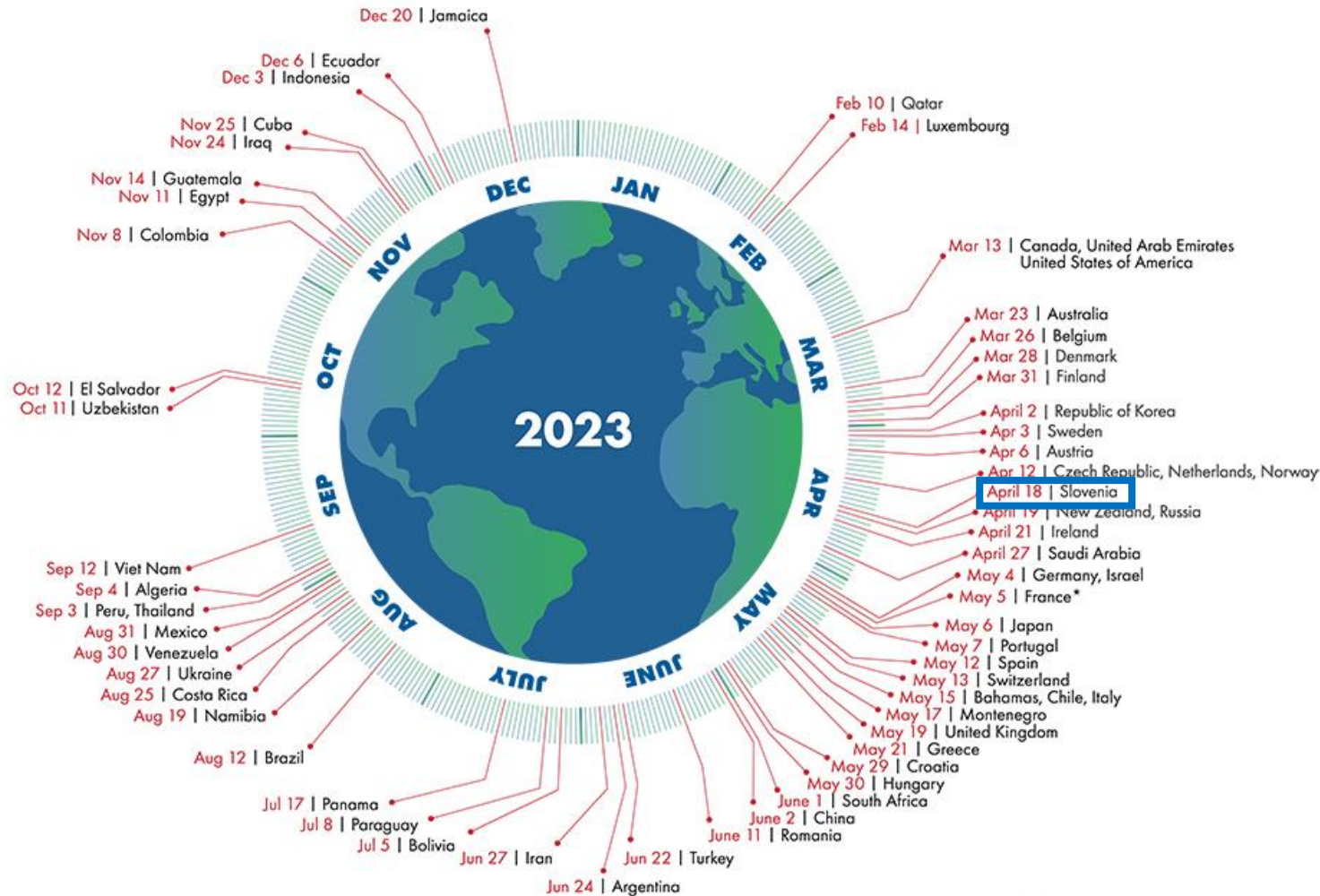

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Dan okoljskega dolga 2023

When would Earth Overshoot Day land if the world's population lived like...

Slovenija
18. 4. 2023

3,4 planeta

For a full list of countries, visit overshootday.org/country-overshoot-days.
*French Overshoot Day based on nowcasted data. See overshootday.org/france.

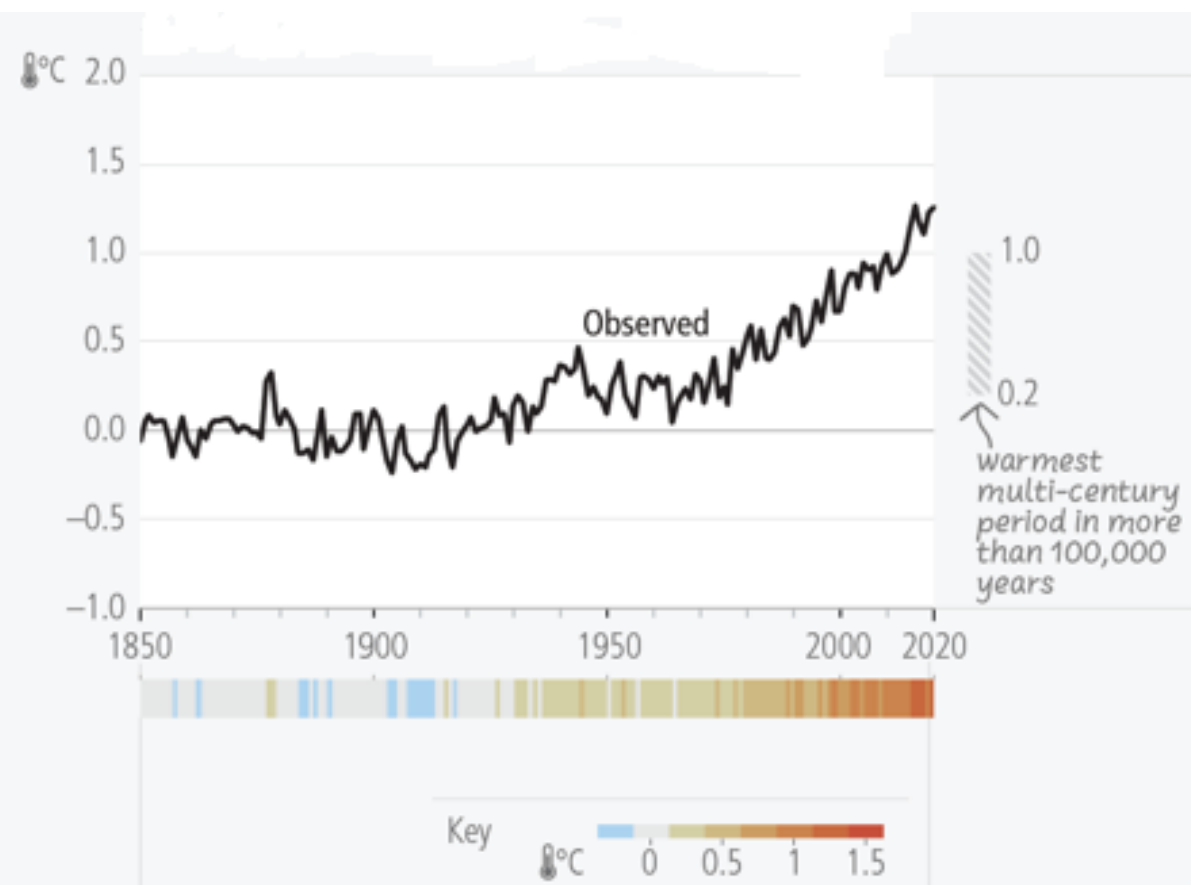
Source: National Footprint and Biocapacity Accounts, 2022 Edition
data.footprintnetwork.org

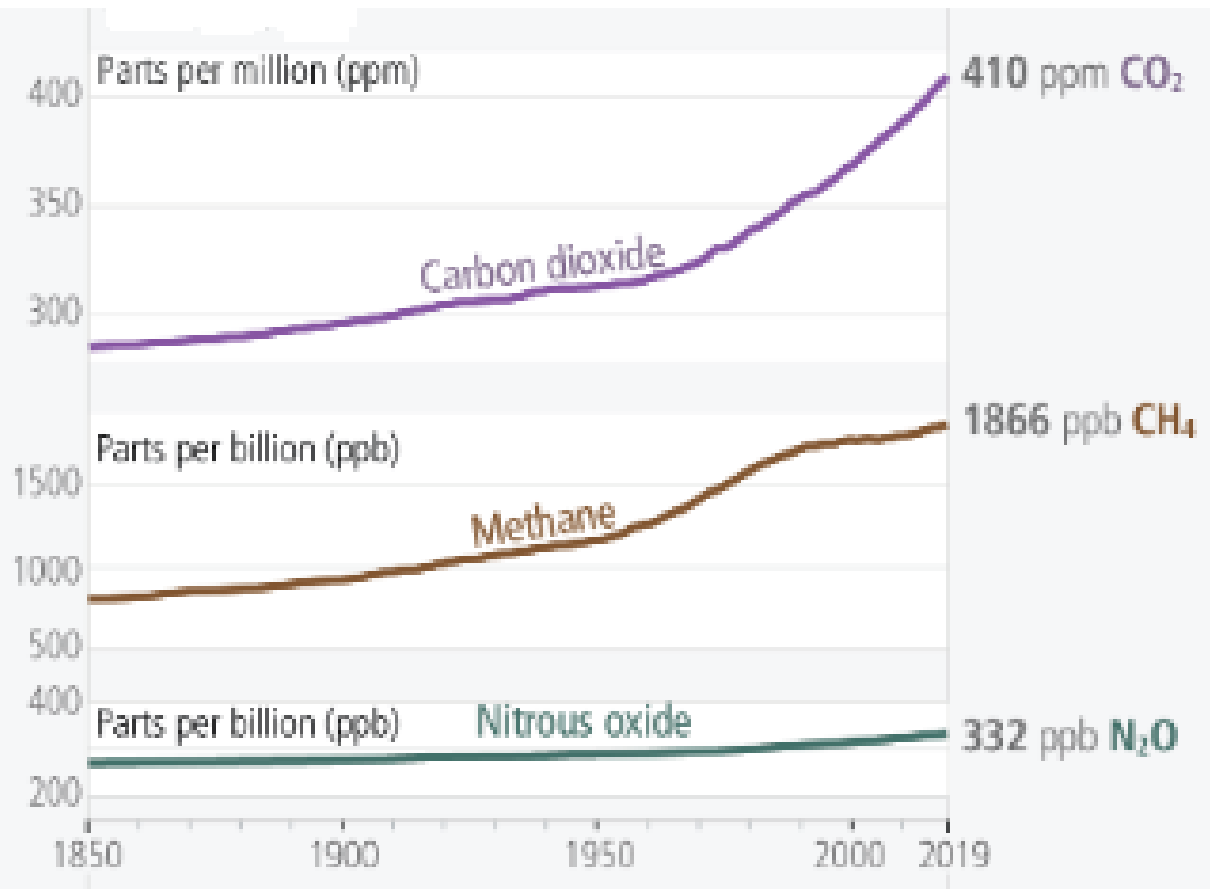
Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Globalne spremembe v temperaturi površja

Indeks ohranjenosti biodiverzitet (BII)
Globalne spremembe v koncentraciji TGP

WWF LIVING PLANET REPORT 2022

Vir: IPCC, Climate change report 2023

Z ratifikacijo in uveljavitvijo Pariškega sporazuma je mednarodna skupnost zavezana **k omejitvi globalnega segrevanja pod 2 °C** glede na predindustrijsko dobo in k prizadevanjem za omejitvev globalnega segrevanja pod 1,5 °C.

V skladu s to zavezo so se države članice EU dogovorile, da bodo skušale doseči, da bi EU **do leta 2050 postala prvo podnebno nevtravno gospodarstvo in prva podnebno nevtralna družba.**

Evropski zeleni dogovor (december 2019) je sveženj političnih pobud, ki naj bi EU usmerile proti **zelenemu prehodu** in jo do leta 2050 pripeljale do končnega cilja – podnebne nevtralnosti.

Države članice so se zavezale, da bodo do **leta 2030** zmanjšale neto emisije toplogrednih plinov v EU za **vsaj 55 %** v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Ta cilj je pravno zavezujoč.

DAN ZEMLJE 22. 4. 2023

VLAGAJMO V NAŠ PLANET

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Do leta 2030 poskrbeti, da bodo **vsi učeči se pridobili znanje in spretnosti, potrebne za spodbujanje trajnostnega razvoja**, tudi z **izobraževanjem o trajnostnem razvoju in trajnostnem načinu življenja**, človekovih pravicah, enakosti spolov, spodbujanju kulture miru in nenasilja, državljanstvu sveta ter spoštovanju kulturne raznolikosti in prispevka kulture k trajnostnemu razvoju.

PODCILJ 4-7

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ TER GLOBALNO DRŽAVLJANSTVO

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

**Conference NAK 2023:
ADDRESSING CLIMATE
CHANGE AND
SUSTAINABILITY
THROUGH
KNOWLEDGE AND
ACTING**

Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju

Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 49/22), 7. 4. 2022

(<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODLO2659>).

3. RAZISKAVE, INOVACIJE IN KONKURENČNOST

3.5 Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Center RS za poklicno izobraževanje

Center šolskih in obšolskih dejavnosti

Andragoški center Slovenije

Zavod RS za šolstvo

Zaključek projekta: 20. 11. 2023

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

4 KAKOVOSTNO
IZOBRAŽEVANJE

"Izobraževanje je ključnega pomena za ukrepanje na področju podnebnih sprememb, saj ima izjemno moč, da dolgoročno spreminja miselnost in vedenje. Ker lahko izobraževanje spreminja mišljenje, lahko spreminja svet."

Audrey Azoulay, generalna direktorica Unesca

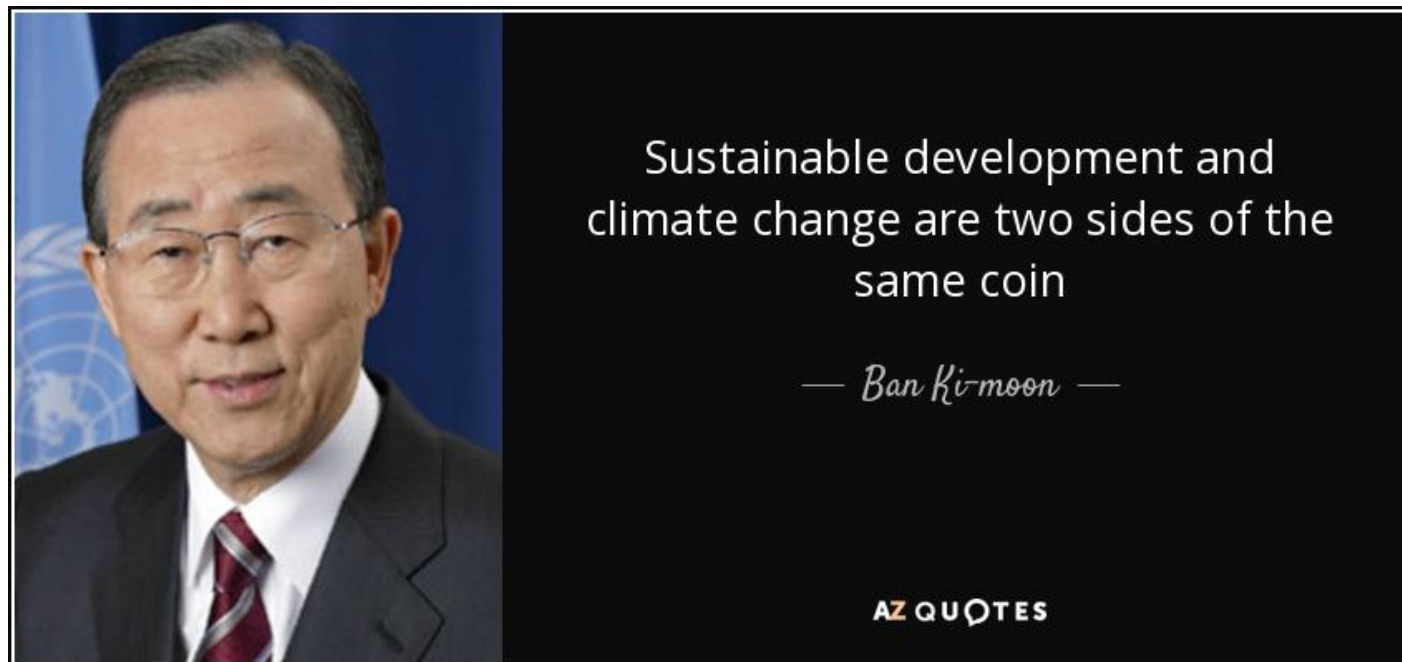
13 PODNEBNI
UKREPI

PODCILJ 4-7

VZGOJA IN
IZOBRAŽEVANJE ZA
TRAJNOSTNI RAZVOJ
TER GLOBALNO
DRŽAVLJANSTVO

PODCILJ 13-3

KREPITEV ZNANJA IN
ZMOGLJIVOSTI ZA SOOČANJE S
PODNEBNIMI SPREMBAMI

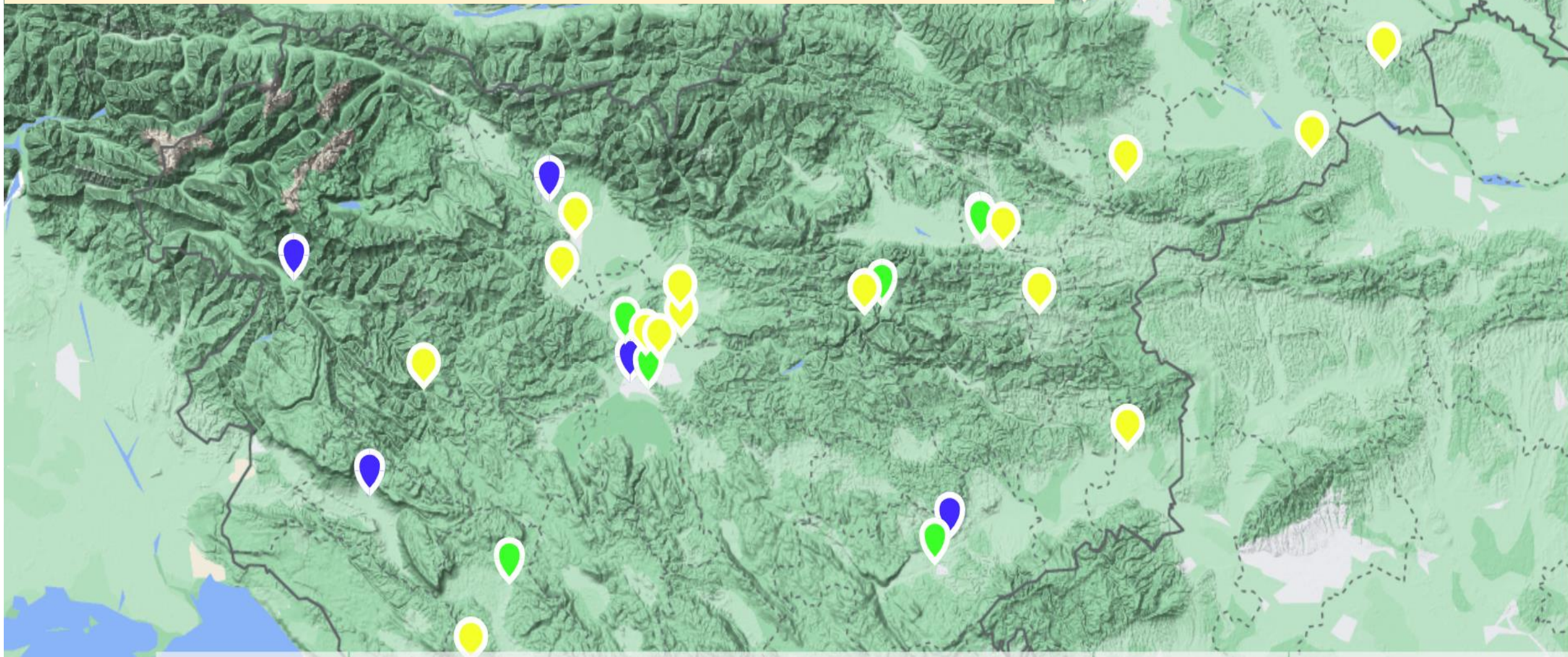

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

ODPRTA UČILNICA (14:30 - 16:45)

Obetavne prakse v poučevanju in učenju o podnebni spremembi - šole v projektu PCV

*KONCEPTUALIZACIJA
VITR*

*PREDLOG
POSODOBITVE
NACIONALNIH
SMERNIC VITR*

*CELOSTNI PROGRAM
OZAVEŠČANJA O
PODNEBNIH
SPREMEMBAH V
KONTEKSTU VITR*

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

KONCEPTUALIZACIJA VITR

Konceptualizacija področja VITR je namenjena sistematičnemu in sistemskemu umeščanju VITR v formalne, neformalne in priložnostne programe izobraževanja, s poudarkom na pomenu razvoja znanja, veščin, stališč in odnosov.

PREDLOG POSODOBITVE NACIONALNIH SMERNIC VITR

Vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj je vseživljenjski proces ter sestavni del kakovostne vzgoje in izobraževanja, ki izboljšuje **kognitivne, socialne, emocionalne ter vedenjske vidike učenja. Gre za celostni in transformativni proces, ki vključuje učne vsebine in učne dosežke, pedagoško-andragoške pristope ter učno okolje.** (VITR za 2030)

Razvoj politik

Vključevanje VITR v globalne, regionalne ter nacionalne politike na področju vzgoje in izobraževanja ter trajnostnega razvoja

Učno okolje

Spodbujanje celostnega institucionalnega pristopa

Izobraževalci

Zagotavljanje priložnosti za krepitev kompetenc

Mladi

Zagotavljanje priložnosti za vključevanje mladih

Skupnost

Krepitev vloge lokalnih skupnosti kot osrednjih platform za vsa prednostna področja delovanja

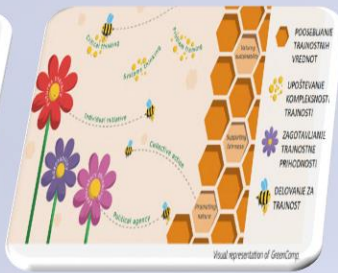
Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Príporočila Sveta EÚ o učenju za zelení prehod in trajnostní razvoj, 2022

Države članice:

- ❖ učenje za zeleni prehod in trajnostni razvoj določijo za **eno od prednostnih področij** politik in programov izobraževanja in usposabljanja.....,
- ❖ ukrepajo za razvijanje **znanj, spretnosti in odnosov učečih se za bolj trajnostno življenje...**
- ❖ razvijajo in podprejo izobraževalne programe, ki učečim se dajejo čas in prostor, da že od zgodnjega, otroštva **razvijajo trajnostne kompetence (GreenComp)**,
- ❖ **omogočajo učne metode in pristope, ki temeljijo na sodelovanju in izkušnjah**, so praktični ter ustrezajo lokalnim okoliščinam in tradicijam, ter podpirajo interdisciplinarne in medpredmetne dejavnosti.
- ❖ **izvajajo in nadalje razvijajo celosten in sodelovalni pristop k poučevanju in učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj**, ki bo vključeval vse ustrezne strani v sistemu izobraževanja in usposabljanja ter deležnike iz drugih ustreznih sektoriev:

**CELOSTNI
PROGRAM
OZAVEŠČANJA O
PODNEBNIH
SPREMEMBAH
V KONTEKSTU
VITR**

**UČNA
OKOLJA, KI
PODPIRAJO
CELOSTNI
PRISTOP**

**RAZVIJANJE
KOMPETENC
IN
OPOLNOMO-
ČENJE
IZVAJALCEV**

**OPOLNOMO-
ČENJE IN
MOBILIZAC-
IJA UČEČIH
SE**

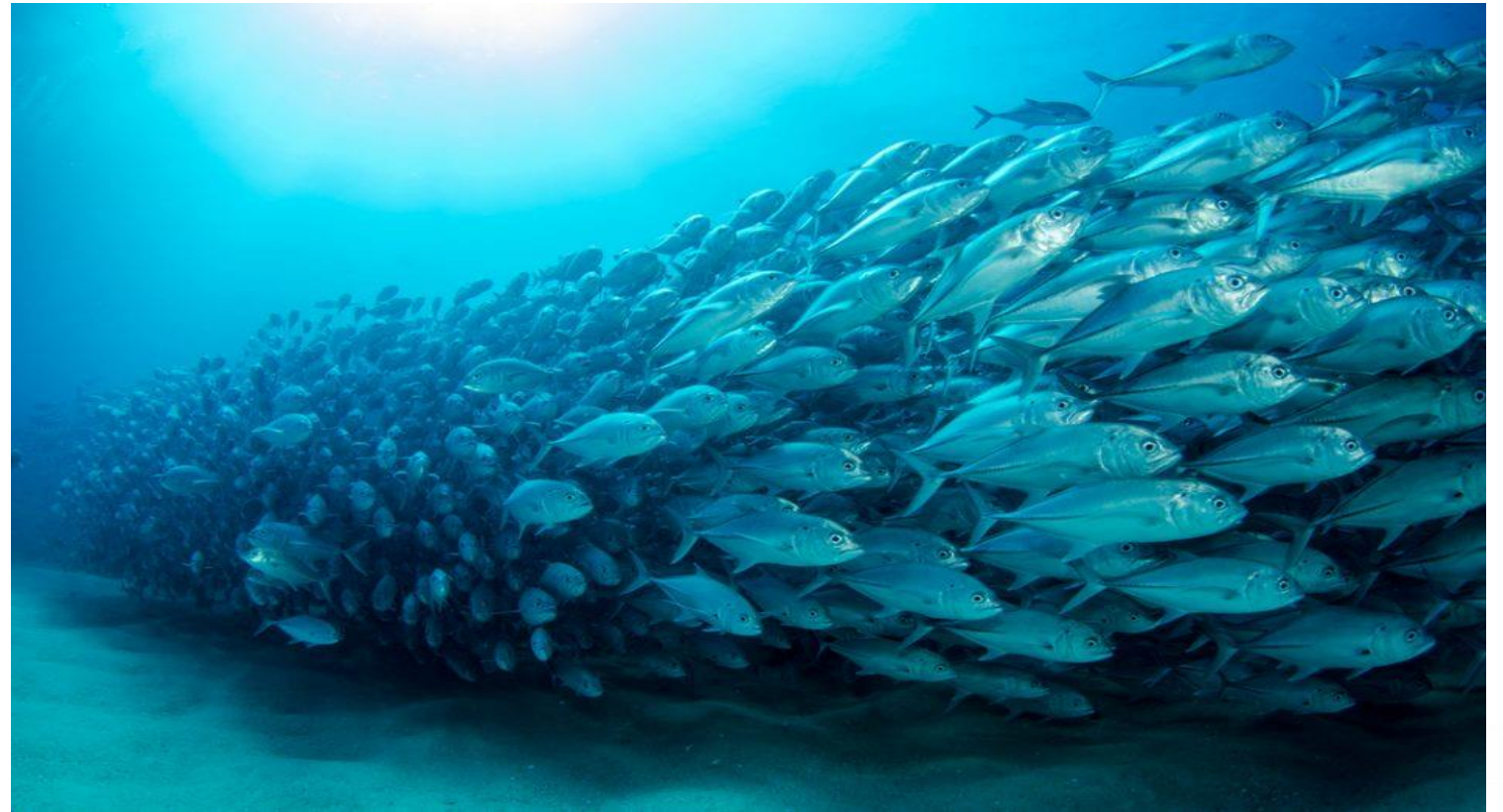
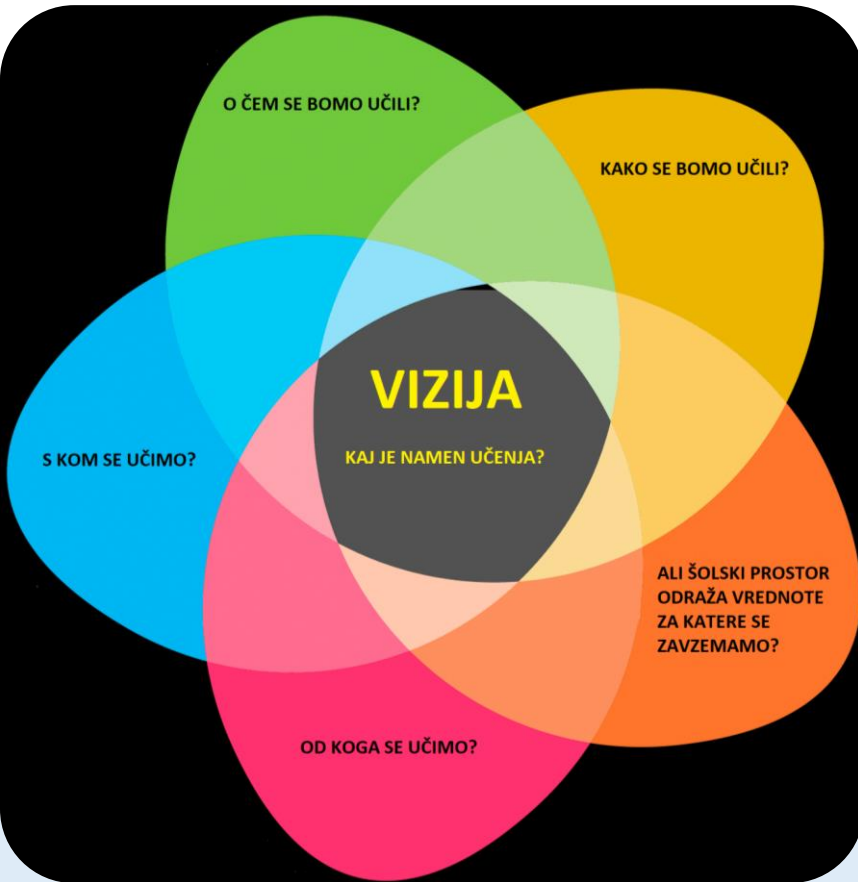
**TEMATSKA
PODROČJA
VITR**

**SODELOVA-
NJE Z
LOKALNIM
OKOLJEM**

**KURIKULA-
RNI IN
PROGRAMSKI
DOKUMENTI**

Šola/vrtec kot superorganizem

Celostni šolski (institucionalni) pristop

ŠOLSKO OKOLJE

PEDAGOGIKA
DIDAKTIKA

PROFESIONALNI
RAZVOJ

VIZIJA
VODENJE

KURIKULUM

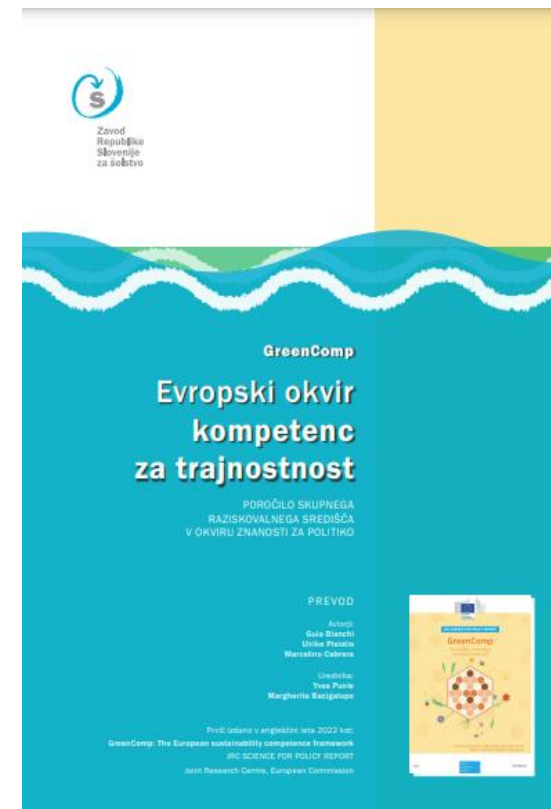
UPRAVLJANJE IN OBRATOVANJE

<https://www.wur.nl/en/education-programmes/wageningen-pre-university/whole-school-approach.htm>

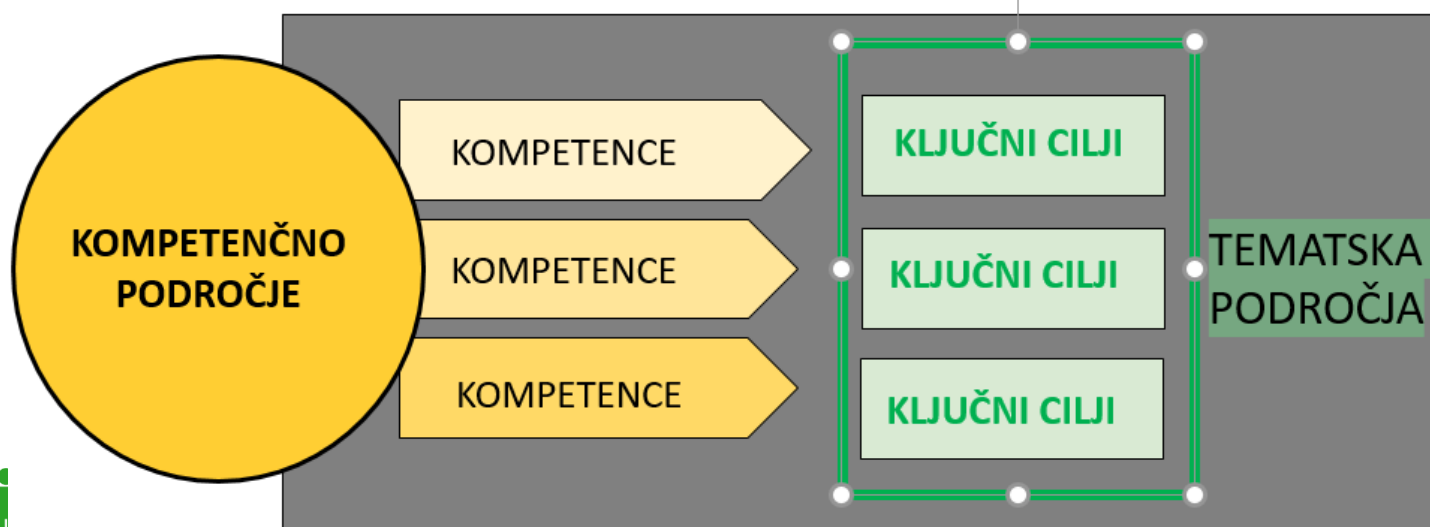
https://unece.org/sites/default/files/2022-06/REPORT~1_0.PDF

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

<https://www.zrss.si/pdf/greencomp.pdf>

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Strategija EU za mlade, 2018

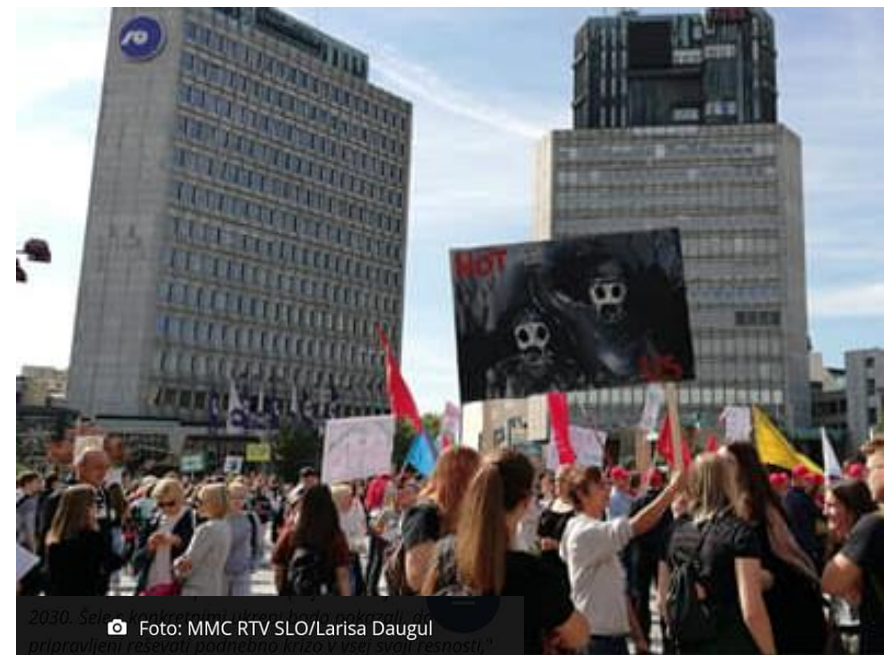
Osredotoča na tri glavna področja ukrepanja, ki jih povzemajo besede: **angažiranje, povezovanje in opolnomočenje.**

11 evropskih ciljev mladih:

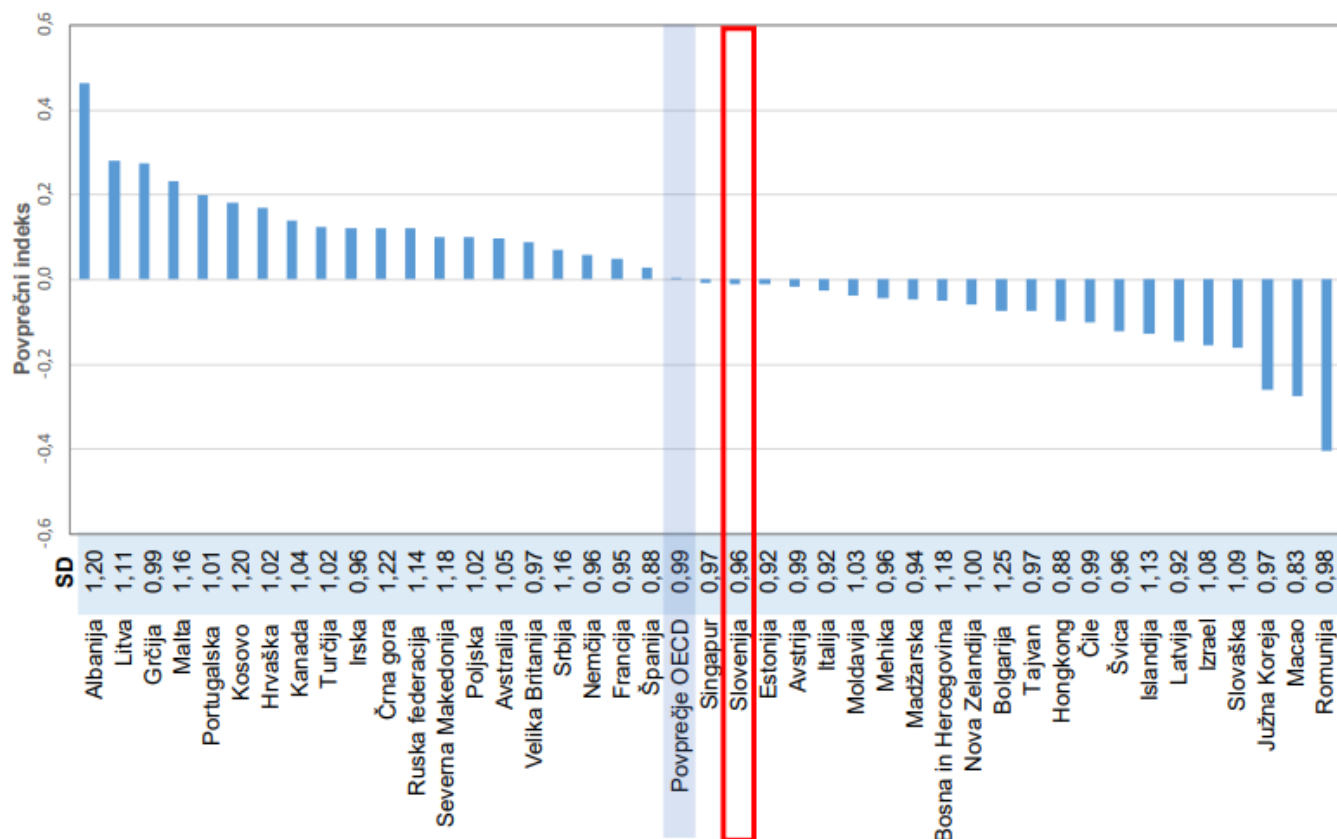
- ustvariti družbo, v kateri so **vsi mladi okoljsko aktivni, izobraženi in sposobni** ustvarjati spremembe v svojem vsakdanjem življenju.

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

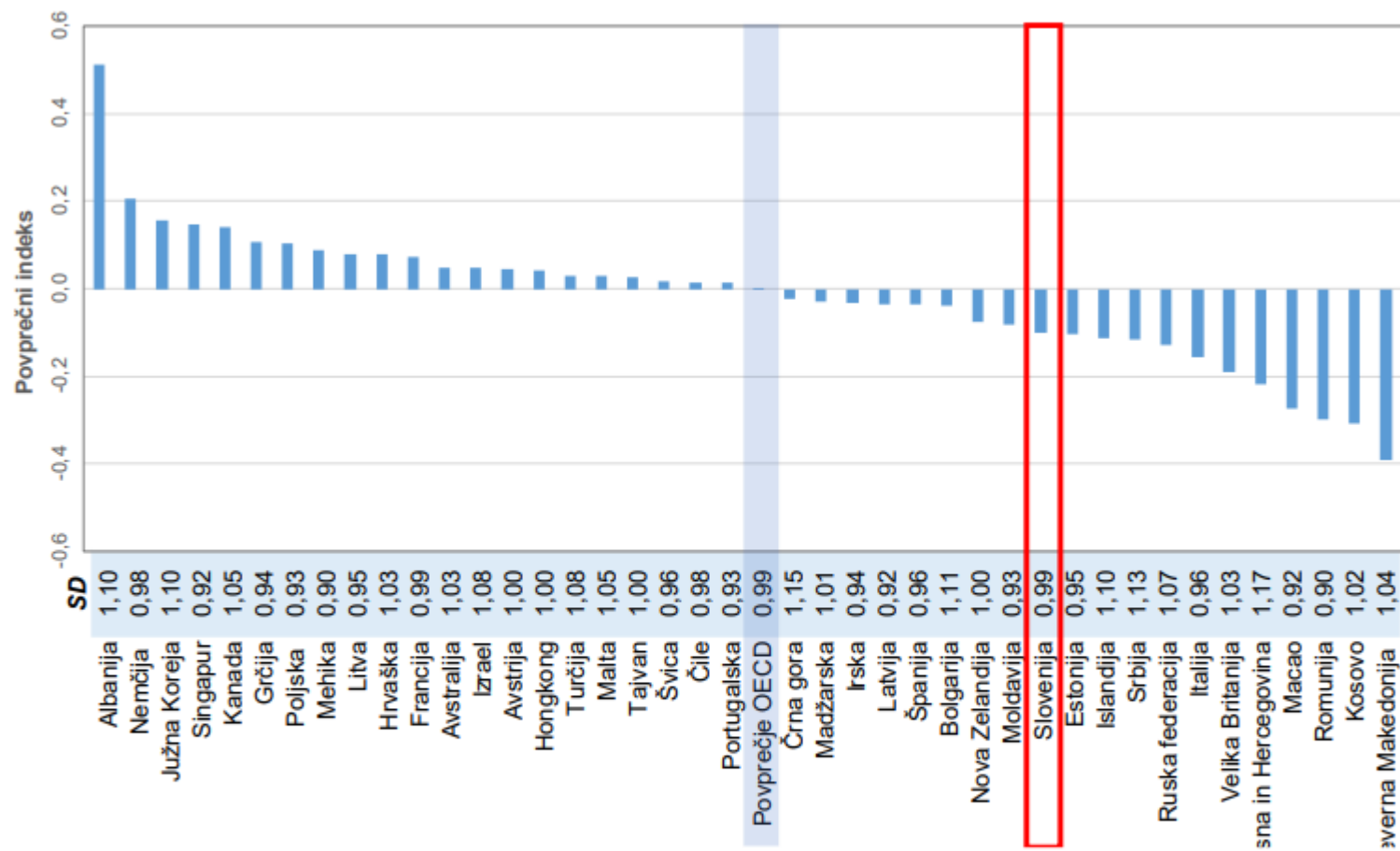
PISA 2018: Globalne kompetence kot temelj uspešnega (so)delovanja v sodobnem šolskem, lokalnem in globalnem okolju

Zavedanje o globalnih vprašanjih so v raziskavi PISA ugotavljali z vprašanjem »Koliko si obveščen/-a o naslednjih problemih?« in pripadajočimi postavkami: »Podnebne spremembe in globalno segrevanje«...

Slika 6: Zavedanje učencev o globalnih vprašanjih v raziskavi PISA 2018 po državah
Vir: Prirejeno po OECD, 2020.

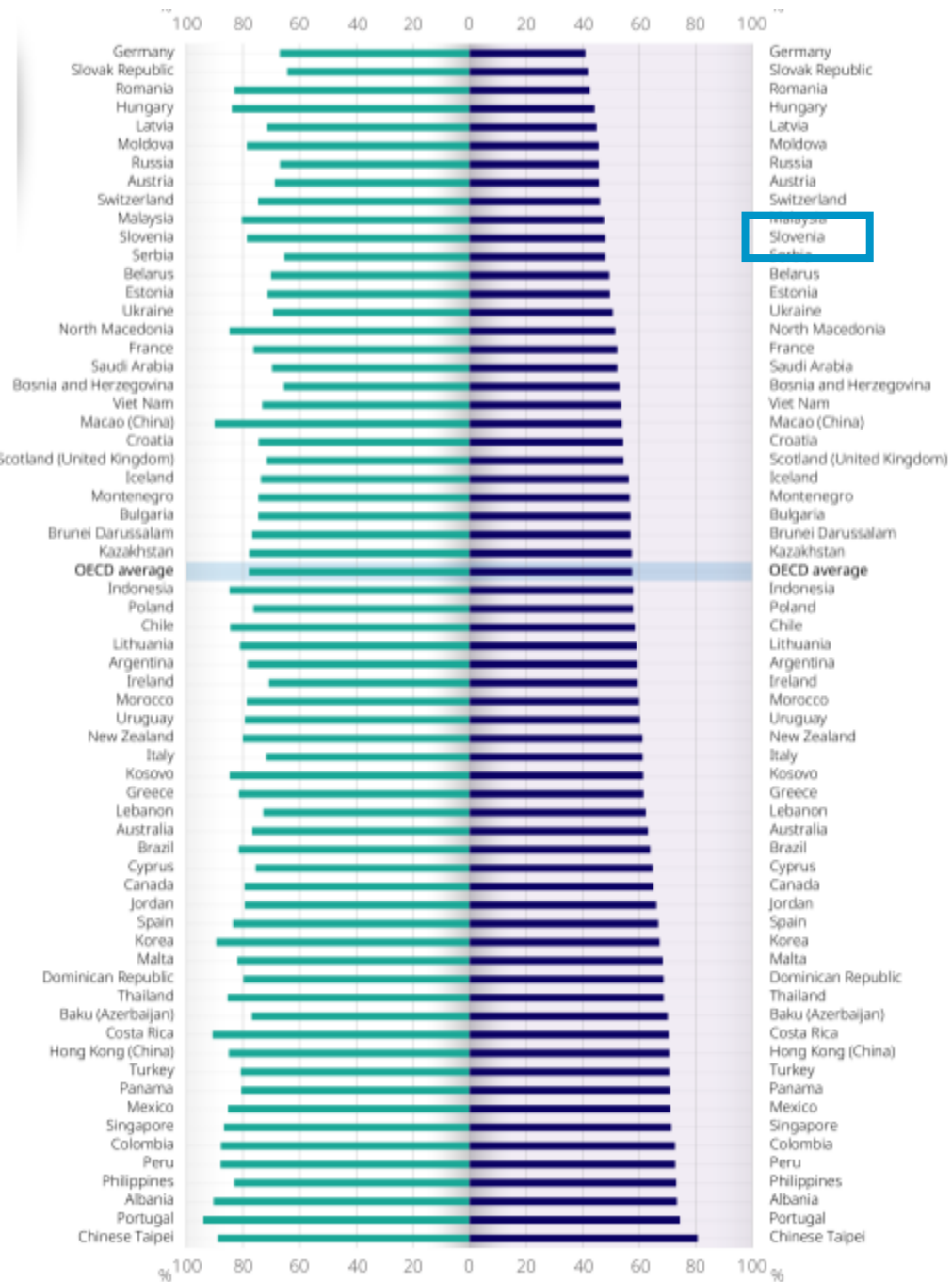

Slika 7: Zaznana samoučinkovitost pri pojasnjevanju globalnih vprašanj v raziskavi PISA 2018 po državah
Vir: Prirejeno po OECD, 2020.

Samoučinkovitost pri pojasnjevanju globalnih vprašanj so v raziskavi PISA ugotavljali z vprašanjem »S koliko truda bi sam/-a opravil/-a naslednje naloge?« in pripadajočimi postavkami: »**Pojasniti, kako izpuhi ogljikovega dioksida vplivajo na globalne podnebne spremembe**«, »

Skrb za globalno okolje se mi zdi pomembna (78%).

Lahko ukrepam (storim kaj) za reševanje globalnih problemov (57%, Slovenija: manj kot 50%).

Source: OECD PISA 2018

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

VITR - je proces, je izgradnja miselnega okvira

ODZIV NA IZZIVE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

STRATEGIJE VKLJUČEVANJA VITR

ZANIKANJE

Gre za trenutno »modo«, bo minilo.

NI AKCIJE

DODAJANJE

Dodajmo »ekološki« vidik učnemu načrtu.

NALAGANJE VSEBIN

VGRADNJA

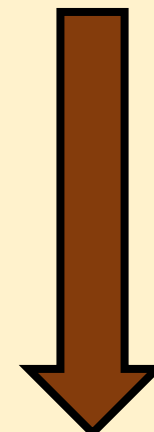
Je pomembno, zato dodajmo vsemu, kar počnemo.

VKLJUČEVANJE
(embedding)

PRENOVA SISTEMA

Premislimo in preuredimo temelje naših aktivnosti.

VGRAJEVANJE
(infusion)

Stephen Strelingov model odziva na izzive TR (2004)

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

RAZVIJANJE OKOLJSKE (PODNEBNE) PISMENOSTI

DVIG OKOLJSKE (PODNEBNE) KULTURE

DELOVANJE V SKLADU S OKOLJSKO ETIKO

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

7. KONFERENCA UČITELJEV/-IC NARAVOSLOVNIH PREDMETOV – NAK 2023:
**Z ZNANJEM IN RAVNANJEM NASLAVLJAJMO
PODNEBNE SPREMEMBE IN TRAJNOSTNOST**
17. DO 18. APRIL 2023, LAŠKO

HVALA!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

*Dogodek delno financira Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo s sredstvi Sklada
za podnebne spremembe, v okviru projekta Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju.*

